

ŽÁK CIZINEC SE ZAČÍNÁ UČIT

KDE A JAK ZAČÍT? JAK HO ZAPOJIT DO VÝUKY?

Žák cizinec byl přijat do školy, zařazen do ročníku a v zásadě již víme, jak s ním i s rodiči komunikovat. Jak ale učit, když žák dostatečně nezná vyučovací jazyk? Jak ho co nejdříve a nejlépe naučit česky? Jak žáka zároveň zapojit do vyučovacích předmětů? Odkud začít?

Odpovědi nejsou jednoduché, ani jednoznačné, napomoci Vám však mohou následující užitečné tipy:

Na otázku, jak začít učit češtinu jako cizí jazyk (ČJČJ), Vám odpoví šest bodů, které si můžete přečíst na www.inkluzivniskola.cz/cestina-jazyk-komunikace/jak-zacit.

(V odkazech po pravé straně na této stránce najdete také další praktické tipy a studijní materiály. Na dalších stránkách pak vše, co se samotné výuky ČJČJ týká.)

Výuka žáků migrantů má svá specifika, která bychom neměli opomíjet. Je pochopitelné, že ani osvojení češtiny není otázkou dnů či týdnů. Co k problematice výuky žáků **s odlišným mateřským jazykem (OMJ)** uvádí odborná literatura, naleznete na <http://www.inkluzivniskola.cz/kdo-odkud-prichazi-do-cr/zaci-s-omj>.

Ptáte se, zda je nutné žáky s OMJ zařazovat přímo do běžné výuky?

V současné chvíli je náš vzdělávací systém nastaven tak, že žáci přicházející ze zahraničí jsou okamžitě po příchodu zařazeni do běžných škol. A to aniž by prošli systematickou jazykovou přípravou.

META tipy: Způsob výuky žáků s OMJ se vyplatí dobře a systematicky promyslet a naplánovat. K tomu nám poslouží individuální vzdělávací plán. Ten žákům s OMJ pomáhá vyrovnávat jejich jazykovou bariéru, proto jsme jej pojmenovali **vyrovnávací plán**. Jeho přípravě a tvorbě je věnována rozsáhlá část portálu www.inkluzivniskola.cz. Ke stažení je zde i ukázkový vyrovnávací plán, včetně plánu týdenního určeného pro samostatnou přípravu žáka. Více se o vyrovnávacím plánu dozvíte na stránce

www.inkluzivniskola.cz/organizace-integrace-cizincu/vyrovnavaci-plan.

Pro výuku žáků s OMJ i pro tvorbu vyrovnávacího plánu je zásadní **modifikace požadavků** v jednotlivých předmětech. Principy, kterými se je možné řídit, si můžete přečíst na

<http://www.inkluzivniskola.cz/pedagogicka-prace-s-diverzitou/modifikace-pozadavku>.

Praktické tipy na zapojení do výuky v jednotlivých předmětech pak naleznete na <http://www.inkluzivniskola.cz/pedagogicka-prace-s-diverzitou/zapojeni-do-vyuky>.

Je zřejmé, že výuka žáků s OMJ s sebou nese zvýšené požadavky na přípravu výuky ze strany učitele i na průběžný monitoring získaných dovedností žáka. Pokud váháte, jestli se to týká i Vás, tedy zda je to i Vaším úkolem, tak vezte, že ...

... **žák znevýhodněný nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka** je od 1.9. 2011 podle vyhlášky 147/2011 Sb. (novelizované vyhlášky 73/2005 Sb.) o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných **považován za žáka se sociálním znevýhodněním** (§ 1, odst. 6) a má tudíž **nárok na vyrovnávací opatření** v podobě „*využívání pedagogických, popřípadě speciálně pedagogických metod a postupů, které odpovídají vzdělávacím potřebám žáků, poskytování individuální podpory v rámci výuky a přípravy na výuku, využívání poradenských služeb školy a školských poradenských zařízení, individuálního vzdělávacího plánu a služeb asistenta pedagoga(...)* Škola tato opatření poskytuje na základě pedagogického posouzení vzdělávacích potřeb žáka, průběhu a výsledků jeho vzdělávání, popřípadě ve spolupráci se školským poradenským zařízením“ (§ 1, odst. 2).